רבינא אמר: לענין מלקות איתמר, כי אתא רבין אמר רבי אבהו לענין טמא שנגע בקודש איתמר. דאיתמר טמא שנגע בקודש ריש לקיש אמר לוקה רבי יוחנן אמר אינו לוקה ריש לקיש אמר לוקה °בכל קודש לא תגע ורבי יוחנן אמר אינו לוקה א] ההוא בתרומה כתיב ור"ש לקיש האי קרא להכי הוא דאתא האי מיבעי ליה אזהרה לאוכל בשר קודש *דאיתמר אזהרה לאוכל בשר קודש מנין ריש לקיש אמר בכל קודש לא תגע רבי יוחנן אמר תני ברדלא אתיא טומאתו טומאתו מביאת מקדש מה להלן ענש והזהיר אף כאן ענש והזהיר טמא שנגע בקודש מדאפקה רחמנא בלשון נגיעה ב] אזהרה לאוכל מדאיתקש קודש למקדש *תניא כוותיה דריש לקיש בכל קודש לא תגע אזהרה לאוכל, אתה אומר אזהרה לאוכל או אינו אלא לנוגע? תלמוד לומר בכל קודש לא תגע ואל המקדש לא תבא מקיש קודש למקדש מה מקדש דבר שיש בו

נטילת

תורה אור

ויקרא יב

רבינא אמר · הא דאמר עולא לעיל משמיה דריש לקיש בביאה במקצת: **לענין מלקות אמרה** · כדקאמר לוקה בהדיא אבל לא לענין כרת דתותביה ג] ממצורע שראה קרי, דכי איתקש ביאה לנגיעה לאזהרה איתקש כדכתיב לא תבא אבל לעונש לא איתקש דאין עונש בנגיעה : **לטמא שנגע בקדש איתמר** · לא יליף ריש לקיש מלקות מההוא קרא אלא לטמא שנגע בקדש ולא איירי בביאת מקדש כלל : **בתרומה כתיב** · כדמוכח סיפיה דקרא עד מלאת ימי טהרה שיעריב שמשה שהיא טבולת יום ארוך שטובלת בשביעי ללידתה וכל ימי טוהר שלה [הרי] היא כטבולת יום ד] וביום מ' ואחד מביאה קרבנה ומדכתיב לא תגע עד מלאת ה] אבל משמלאו ימיה תגע ואפי' מחוסרת כפרה ע"כ בתרומה כתיב דלענין קדש עד שתביא כפרתה והכי מוקמינן להאי קרא ביבמות בהערל וכיון דבתרומה כתיב לא ילפינן מלקות דקדש ו] ואפילו בק"ו דאין מזהירין מן הדין : **לאוכל בשר קדש** · בטומאת הגוף : **בכל קדש לא תגע** · ודרשינן לקמן אזהרה לאוכל : **טומאתו טומאתו** · כתיב ז] (בכרת) באוכל קדש בטומאת הגוף וטומאתו עליו וכתיב בביאת מקדש עוד טומאתו בו מה ביאת מקדש איכא אזהרה ולא יטמאו את מחניהם אף טומאת הגוף דאוכל קודש תיפוק ליה אזהרה מהכא: **ומשני** טמא שנגע נפקא לן מדאפקיה בלשון נגיעה: **אזהרה לאוכל** · עיקר קרא ח] מידריש מדאיתקש קדש למקדש בהאי קרא דרשינן מה ביאת מקדש דבר שיש בו כרת אף אזהרת קודש דבר שיש בו כרת והיינו אכילה דאילו בנגיעה לא אשכחן כרת ומיהו אזהרה לנוגע נפקא לן מיניה מדאפקיה בלשון נגיעה : **תניא כוותיה דריש לקיש** · דאזהרה לאוכל קדש מהכא :

נטילת

דיבמות (דף ז·) ולקמן בריש איזהו מקומן (דף מט·) לפי שילא אשם מצורע לידון בדבר החדש בכהן יד ובהן רגל יכול לא יהא טעון מתן דמים ואימורים לגבי מזבח ת"ל כחטאת ט] כאשם הוא לכהן מה חטאת טעונה וכו' ואם כן נימא י] מה חטאת טעונה סמיכה ומתן דמים ואימורים לגבי מזבח אף אשם כו' :

לענין מלקות איתמר · פירש בקונטרס אבל לא לענין כרת דתותביה יא] מצורע שראה קרי והקשה ה"ר חיים דהכתי איכא לאקשויי דאין עשה יב] דוחה לא תעשה ועשה לאו יג] *דנגיעה במקצת וטמא יהיה לרבות טבול יום ועוד קשיא ליה אפילו לאו גרידא היכי דחי ליה הא בעידנא דמיעקר לאו לא מיקיים עשה יד] ויש לומר דעשה שיש בו כרת חמור *ודחי טו] לאו כדאשכחן בפרק תמיד נשחט (פסחים נט·) דעשה שיש בו כרת דוחה עשה דהשלמה אע"ג דבעלמא אין עשה דוחה עשה ואם תאמר והלא גבי עשה דמצורע דחמיר משום שלום בית ודחי עשה אפילו הכי לא דחי לא תעשה בהדי עשה כדקאמר גבי שילוח הקן (חולין קמא·) לא צריכא טז] שנטל' ע"מ לשלחה דלאו ליכא וי"ל דעשה דמצורע אף ע"ג דחמיר כיון דליכא כרת לא דחי לתרוייהו אבל בפסח איכא *כרת יז] הכי גרסינן רבי יוחנן אומר אינו לוקה גבי אומרות דתרומה דקאמר שכן מחפ"ז הוה מלי למיחשב נמי נגיעת קודש דלוקה בתרומה ולא בקודש לרבי יוחנן ועוד יש אומרות הרבה כדפירש' ביבמות : **ההוא** בתרומה כתיב · הקשה ה"ר חיים מכל מקום לילקי בקודש כדאשכחן בפ"ק דכריתות (דף ד:) דאוכל חלב המוקדשין לוקה שלש משום וכל זר לא יאכל קודש אע"ג דבתרומה כתיב כיון דכתיב לשון קודש יח] ותירץ דהתם איכא מעילה שהוא נהנה ילפי' חט חט מתרומה כדאמר גבי הזיד יט] במעילה ובכל דוכתא ילפינן מעילה חט חט מתרומה אבל לענין שאר לאוין לא ילפינן ללקות על קודש כמו על תרומה כ] דחטאה בשגגה במעילה כתיב ובנוגע בקודש ליכא מעילה וה"ר יעקב דאורלינ"ש לא גרים וכל זר לא יאכל קודש אלא וזר לא יאכל כי קודש הם [דכתיב גבי קודש עצמה ומתרומה לא ילפינן]*:

*__אזהרה__ לאוכל בשר קודש מנין · תימה תיפוק ליה מלא תוכל לאכול בשעריך כי היכי דנפקא לן בפ' הערל (יבמות דף עג:) מעשר וביכורים דאוכלן בטומאת עצמן לוקה מדכתיב לא תוכל לאכול בשעריך ולהלן הוא אומר בשעריך תאכלנו הטמא והטהור יחדו יאכלנו דאפי' טמא וטהור אוכלין בקערה אחת וקאמר רחמנא כא] לך *בשעריך תאכלנו הכא לא תוכל לאכול ובין בטומאת הגוף ובין בטומאת עצמן איירי קרא ובההוא שמעתא גופה קשה דקאמר גבי מעשר וביכורים טומאת הגוף בהדיא כתיב ביה לא יאכל מן הקדשים כי אם רחץ ואמאי איצטריך והלא מהאי קרא תיפוק לן תרוייהו טומאת הגוף וטומאת בשר ויש מפרש דלא מני לאפוקי מהאי קרא אלא טומאה הנוהגת במעשר כב] דכתיבי בקרא הילכך צריך קרא בטבול יום שמותר במעשר שמוזהר על אכילת קדשים וקשה מדאמרינן בפרק כל שעה (פסחים כד·) והבשר אשר יגע בכל טמא לא יאכל למה לי מלא תוכל לאכול בשעריך נפקא הא לא נפקא לן מהתם אלא טומאה הנוהגת במעשר ואיצטריך והבשר לטמאים דטהורים במעשר ושמא קרא דלא תוכל הוה מוקמינא כג] לדיוקא בטמא האוכל דחמיר טפי אי לאו דכתביה קרא בעלמא ואזהרה לטומאת בשר לא הוה ידענא :

תניא כוותיה דריש לקיש בכל קדש לא תגע · תימה דהכא משמע דהך ברייתא מוקמא להאי קרא בקודש ולא בתרומה ובפ' הערל (יבמות עה·) אמרינן ואיבעית אימא נגיעה דתרומה מהכא נפקא דתניא בכל קדש לא תגע ומייתי הך ברייתא ויש לומר דהתם קאי אקראי דנגיעה דמעשר ותרומה כד] דלעיל מיניה מקשי ואיפוך אנא צריך לחלק בין נגיעה לאכילה דתרומה ולהכי מייתי ראייה מהך ברייתא דגבי קודש נגיעה כאכילה והוא הדין בתרומה ועוד קשיא דבההיא שמעתא דהתם ובפרק קמא דשבועות (דף ז·) אמרינן בכל קודש לא תגע לרבות את התרומה וברייתא היא בתורת כהנים ובאכילה דתרומה מיירי כדמוכח שמעתא דהתם דקאי אהא דקאמר אי סלקא דעתך לתרומה גיורת ושפחה בנות מיכל תרומה נינהו ואי בנות מגע הא ודאי בנות מגע נינהו אלא באכילה מיירי והשתא ההיא דרשא כמאן לא כריש לקיש כה] דמוקי ליה לאזהרה לטמא שאכל את הקדש מדאיתקש קודש למקדש ומדאפקיה כו] בלשון נגיעה אפקיה לאזהרה לנוגע בקודש ומרבויא דבכל אזהרה לאוכל לפני זריקה אבל כז] לתרומה לא מוקי ליה כלל אלא נפקא ליה כח] לאזהרה לאוכל תרומה מאיש איש ורבי יוחנן מוקי לא תגע אזהרה לנוגע בתרומה אבל לאוכל לא מוקי ליה ותירץ ה"ר אפרים האי דמוקי ליה ביבמות [דף עה. וסם ד"ה והכתיב] אזהר' לאוכל תרומה היינו למאן דמוקי קרא דאיש איש מזרע אהרן בזב בעל שלש ראיות ולא יאכל עד אשר יטהר עד דמייתי כפרה ולקודש כדקאמר התם ואם כן אזהרה לאוכל תרומה מנא ליה אלא מבכל קודש לא תגע אע"ג דהתם פריך לתנא דמוקי ליה בזב בעל שתי ראיות מכל מקום פריך שפיר דהא איכא מאן דמוקי ליה בתרומה אע"ג דגיורת ושפחה לאו בנות מיכל תרומה נינהו אף על גב דבאכילת קדשים מלרכינן תרי קראי חד בזב וחד ביולדת כט] [גבי תרומה לא] לריכי כיון דחזינן כבר באכילת קודש דזב ויולדת שוין ה"נ גבי אכילת תרומה ועוד יש לומר דבתרומה דלא תליא בכפרה לא בעי תרי קראי לזב ויולדת אלא דווקא *למקדש שצריך להמתין הכפרה :

והבשר

יז א מיי' פי"ח מהל' פסה"מ הלכה יב :

נ"ל האשם

יח ב מיי' שם הלכה יג:

נושא
רבינא ורבין מתיחסים לדרשת ר"ל לז:ל לב: של הפסוק "בכל קדש לא תגע"

נושא/מבנה
ג' מחלוקות ר"ל ור' יוחנן

הגדרת נושאי המח':
1. טמא שנגע בקדש
א 2. אזהרה (לטמא) שאכל בשר קדש

ס"א דביאה

ב 2.(לב.) טמא שאכל בשר קדש לפני זריקה

"בכל קדש לא תגע"

(מחקב)
קושיות

תשובות

[עי' היטב תוס' חולין עת. ד"ה מנין וכו']

הגמ' מנסה לברר מה דורש ר"ש לוקש מהפסוק "בכל קודש לא תגע"

גי' הל"ק כרת הס"ד ואח"כ מה"ד הכי גרסינן

◆

[עיין לעיל דף טו ע"ב ד"ה אלא למעוטי]

◆

ויקרא יב
... בכל קדש לא תגע ואל המקדש לא תבא...

ז"ק

מכות יד: ע"ש

ז"ק

שם ויבמות עה.

ז"ק [ועי' תוס' מסכת מכות יד: דמקרלו כע"ה]

ז"ק

נ"א לקודש ז"ק

שיטה מקובצת

א] ההוא בתרומה'פ"ת כו' והקשה הר"ר חיים כו' וי"ל כו' עד נהנה וילפינן חט חט מתרומה כדאמרינן בעלמא אבל בנגיעה לא ילפינן דליכא מעילה וי"ס דלא גרסי שם [אלא] וזר לא יאכל (קדש שנאמר) כי קדש [שנאמר] גבי קדש אבל קרא דהכא משמע בתרומה כדכתיב עד מלאת ימי טהרה ואי בקדש אפילו לאחר מלאת לא כדפי' רש"י עד שתביא כפרתה והקדוש [ר"ש] מדריוש פי' דההיא בתרומה ליפסל תרומה בנגיעתה הוא דאתא דודאי בנגיעת תרומה ליכא מלקות ולפסול קודש לא איצטריך דאפילו לאחר מלאות נמי פסלה וניחא הכל : ב] במקצת הס"ד : ג] דתותביה ממצורע שראה : ד] יום ארוך : ה] מלאת משמע אבל : ו] דקדש מיניה ואפילו : ז] תיבת בכרת נמחק : ח] קרא ביה מידריש : ט] כחטאת האשם הוא : י] נימא נמי מה : יא] דתותביה ממצורע שראה : יב] עשה דפסח דוחה : יג] לאו דואל המקדש לא תבא אי ביאה במקצת שמה ביאה ועשה דהכא וטמא יהיה : יד] ויש לומר כו' ועי"ל דכי היכא דלא איתרבאי ביאה במקצת לענין כרת .כמו כן לא איתרבאי ביאה במקצת לענין עשה דטמא יהיה דכי היכי דלא איתרבאי לענין כרת לא איתרבאי לענין עשה' מהר"ש : טו] ודחי לאו ועשה כדאשכחן : טז] צריכא דעבר ושקליה לאם דלאו ליכא ועשה הוא דאיכא וי"ל : יז] כרת עכ"ה ותיבות הכי גרסינן נמחק : יח] קודש ולא אמרינן אין מזהירין מן הדין ותירץ : יט] הזיד ס"פ הנשרפין ובפרק כל שעה (פסחים דף לג:) : כ] כתיבת דחטאה כו' עד תיבת וה"ר יעקב כו' נמחק : כא] רחמנא ההיא דאמרי התם לך : כב] הנוהגת במעשר' ס"א בכל הנהו דכתיבי : כג] מוקמינא דוקא בטמא : כד] ותרומה דלמה דמקשה ואיפוך · ותיבות דלעיל מיניה מקשי ל"ש ונמחק : כה] ולא כר"י דר"ל מוקי ליה אוהרה לטמא : כו] ומדאפקיה ללא תגע בלשון נגיעה אפיק לאוהרה : כז] אבל אוהרה לאכל תרומה לא : כח]ליה מאיש איש מזרע אהרן ותיבות לאוהרה לאכל תרומה נמחק : כט] ביולדת גבי תרומה לא צריך כיון :

לוקה